

SPECYFIKACJA TECHNICZNA WYKONANIA I ODBIORU ROBÓT BUDOWLANYCH

ST- 01.01

ROBOTY ROZBIÓRKOWE I ZIEMNE (KOD CPV 45100000-8)

SPIS TREŚCI

1.	CZĘŚĆ OGÓLNA	4
1.1.	Nazwa zamówienia	4
1.2.	Przedmiot i zakres Specyfikacji Technicznej	4
1.3.	Zakres robót objętych Specyfikacją Techniczną	4
1.4.	Prace towarzyszące i roboty tymczasowe	4
1.4.1.	Prace geodezyjne	4
1.4.2.	Kolizje z istniejącym uzbrojeniem podziemnym	4
1.4.3.	Zabezpieczenie wykopów	5
1.5.	Informacje o terenie budowy	5
1.6.	Rodzaje robót wg CPV	5
1.7.	Niektóre określenia podstawowe	5
2.	MATERIAŁY I WYROBY	5
2.1.	Wymagania ogólne	5
2.2.	Właściwości materiałów	5
2.3.	Transport i składowanie materiałów i wyrobów	5
3.	SPRZĘT I MASZYNY	5
3.1.	Ogólne wymagania	5
3.2.	Sprzęt do wykonania robót	6
4.	ŚRODKI TRANSPORTU	6
4.1.	Ogólne wymagania	6
4.2.	Środki transportu do wykonania robót	6
4.2.1.	Transport humusu	6
4.2.2.	Transport mas ziemnych	6
5.	WYKONANIE ROBÓT	6
5.1.	Ogólne wymagania	6
5.1.1.	Roboty rozbiórkowe	6
5.1.2.	Zasady prowadzenia robót ziemnych	6
5.1.3.	Zagrożenia w trakcie robót	7
5.1.4.	Zdjęcie warstwy humusu	7
5.1.5.	Wykopy	7
5.1.6.	Zabezpieczenia ścian wykopów	7
5.1.7.	Podsypka pod rurociągi	8
5.1.8.	Obsypka rurociągów	8
5.1.9.	Zasypanie wykopów	8
5.1.10.	Nadmiar gruntu	9
5.1.11.	Kolizje z istniejącym uzbrojeniem podziemnym	9
5.2.	Wymagania szczegółowe	9
5.2.1.	Wykopy	9
5.2.2.	Podsypka i obsypka z piasku dla rurociągów	9
5.2.3.	Zasypanie wykopów	9
6.	KONTROLA, BADANIA I ODBIORY	10
6.1.	Kontrola jakości robót	10
6.1.1.	Ogólne zasady	10
6.1.2.	Tolerancje wymiarowe	10
6.1.3.	Roboty ziemne	10
6.2.	Kontrola jakości materiałów i wyrobów	10
6.3.	Badania i pomiary	10
6.3.1.	Ogólne zasady	10
6.3.2.	Roboty ziemne	10
6.4.	Działania związane z odbiorem robót	11
7.	PRZEDMIAR I OBMIAR ROBÓT	11
8.	ODBIÓR ROBÓT BUDOWLANÝCH	11
8.1.	Wymagania ogólne	11
8.2.	Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu	11
9.	ROZLICZENIE PRAC	11

10.	DOKUMENTY ODNIESIENIA	11
10.1.	Normy	11
10.2.	Inne	11

1. CZĘŚĆ OGÓLNA

1.1. Nazwa zamówienia

„Budowa sieci wodociągowej w ulicy Kontrewers w Zgierzu”.

1.2. Przedmiot i zakres Specyfikacji Technicznej

Specyfikacja Techniczna ST- 01.01 Roboty rozbiórkowe i ziemne odnosi się do wymagań technicznych dotyczących wykonania i odbioru:

- rozbiórki nawierzchni i podbudowy w miejscach wykopów,
- robót ziemnych pod budowę sieci wodociągowej

Specyfikację Techniczną jako część Dokumentów Przetargowych, należy odczytywać i rozumieć w odniesieniu do zlecenia i wykonania Robót opisanych w pkt. 1.3.

1.3. Zakres robót objętych Specyfikacją Techniczną

Ustalenia zawarte w niniejszej Specyfikacji dotyczą wykonania robót ziemnych i rozbiórkowych dla budowy sieci wodociągowej.

Łączny zakres robót do wykonania obejmuje:

• budowę wodociągu z rur PEHD 100 (PN10) SDR 17 $\varnothing$ 160 mm	- 466,35 m
• montaż hydrantów ppoż. nadziemnych z podwójnym zamknięciem DN 80 mm	- 3 kpl.
• montaż zasuw z żeliwa sferoidalnego kołnierzowych DN 80 mm (w zestawie hydrantowym)	- 3 szt.
• montaż zasuw z żeliwa sferoidalnego kołnierzowej DN100 mm	- 1 szt.
• montaż zwężki FFR 100/150	- 1 szt.

1.4. Prace towarzyszące i roboty tymczasowe

1.4.1. Prace geodezyjne

Wymagania ogólne określa ST-00.00, pkt 1.4.2.

Przed przystąpieniem do wykonywania robót należy :

- *zapoznać się z planem sytuacyjno - wysokościowym i naniesionymi na nim konturami i wymiarami istniejących i projektowanych budynków i budowli,*
- *wyznaczyć zarysy robót ziemnych na gruncie poprzez trwałe oznaczenie w terenie położenia wszystkich charakterystycznych punktów wykopów, położenia ich osi geometrycznych i głębokości wykopów.*

1.4.2. Kolizje z istniejącym uzbrojeniem podziemnym

Przed rozpoczęciem robót Wykonawca dokona ponownej weryfikacji lokalizacji kabli, instalacji i innych elementów uzbrojenia podziemnego.

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca jest zobowiązany do:

- *powiadomienia wszystkich właścicieli uzbrojenia terenu zlokalizowanego w pasie robót,*
- *powiadomienia RDG Zgierz 5 dni przed ich rozpoczęciem zgłaszając nadzór branżowy (zalecenia wynikające z protokołu posiedzenia ZUDP)*
- *wykonywanie robót ręcznie w pobliżu sieci gazowej*
- *w przypadku zbliżeń do sieci gazowej rozwiązania kolizji uzyskując uzgodnienie w RDG Zgierz*
- *w przypadku stwierdzenia na przewodach gazowych ubytków w izolacji czy koniecznej regulacji uzbrojenia podziemnego powiadomienia RDG Zgierz,*
- *wykonania wykopów kontrolnych w celu określenia posadowienia przewodu kolizyjnego,*
- *zabezpieczenia istniejącego drzewostanu.*

Wszystkie napotkane przewody podziemne na trasie wykonywanego wykopu, krzyżujące się lub biegnące równolegle z wykopem powinny być zabezpieczone przed uszkodzeniem, a w razie potrzeby podwieszone w sposób zapewniający ich eksploatację.

Wszelkie prace w obrębie istniejącego uzbrojenia należy wykonywać ręcznie, pod nadzorem odpowiednich służb właścicieli uzbrojenia.

W przypadku konieczności naruszenia lub przerwania istniejących instalacji Wykonawca nie podejmie żadnych działań bez powiadomienia o tym Inspektora nadzoru i przed ustaleniem odpowiednich poczynąń. Wykonawca będzie odpowiedzialny za powzięcie wszelkich koniecznych środków w celu ochrony, utrzymania i tymczasowego dostępu do tego typu usług, z których korzystanie zostało w wyniku robót uniemożliwione.

Nie wyklucza się występowania w terenie nie zinwentaryzowanego uzbrojenia. W przypadku natrafienia na takie uzbrojenie należy niezwłocznie powiadomić gestora sieci i wspólnie z Inspektorem nadzoru ustalić dalszy tryb postępowania.

Odsłonięte odcinki krzyżującego się uzbrojenia zabezpieczyć poprzez podwieszenie do belek.

Kolizje rozwiązywać sukcesywnie z budową rurociągów, prace prowadzić pod nadzorem upoważnionych gestorów sieci.

1.4.3. Zabezpieczenie wykopów

Zabezpieczenie wykopów związane z bezpieczeństwem i tymczasową organizacją ruchu na czas wykonywania robót wykonać wg ST-00.00 Wymagania ogólne.

1.5. Informacje o terenie budowy

Informacje o terenie zawiera ST-00.00 Wymagania ogólne.

1.6. Rodzaje robót wg CPV

Dział robót: **45000000-7** Roboty budowlane

Grupa robót: **45100000-8** Przygotowanie terenu pod budowę

1.7. Niektóre określenia podstawowe

Określenia podstawowe są zgodne z określeniami zawartymi w Prawie budowlanym i rozporządzeniach wykonawczych, obowiązującymi normami technicznymi, Warunkami Technicznymi Wykonania i Odbioru Robót (WTWOR).

Ponadto:

Użyte w ST wymienione poniżej określenia należy rozumieć w każdym przypadku następująco i odczytywać w powiązaniu z definicjami podanymi ST-00.00.

(a) **ST- 00.00**– *Specyfikacja Techniczna Wykonania i Odbioru Robót ST- 00.00 Wymagania ogólne*

(b) **ST** - *niniejsza Specyfikacja Techniczna Wykonania i Odbioru Robót ST- 01.01 Roboty ziemne*

(c) **RMI** – *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury*

(d) **wskaźnik zagęszczenia gruntu** – wielkość charakteryzująca stan zagęszczenia gruntu określona wg wzoru: $I_s = p_d/p_{ds}$

gdzie:

p_d – gęstość objętościowa szkieletu zagęszczonego gruntu [Mg/m^3]

p_{ds} – maksymalna gęstość objętościowa szkieletu gruntowego przy wilgotności optymalnej określona w normalnej próbie Proctora.

2. MATERIAŁY I WYROBY

2.1. Wymagania ogólne

Wymagania ogólne określa ST-00.00.

2.2. Właściwości materiałów

Piasek powinien odpowiadać wymaganiom wg normy PN-EN 13043:2004.

2.3. Transport i składowanie materiałów i wyrobów

Wymagania ogólne zawiera ST- 00.00.

3. SPRZĘT I MASZyny

3.1. Ogólne wymagania

Ogólne wymagania sprzętowe podano w ST-00.00.

3.2. Sprzęt do wykonania robót

Wykonawca przystępujący do wykonania robót powinien wykazać się możliwością korzystania z następującego sprzętu:

- do wykonania robót związanych z rozbiórką elementów dróg: piły do asfaltu, młoty pneumatyczne, piły mechaniczne, pilarki spalinowe, zrywarki, spycharki, koparki ładowarki,
- do odspajania i wydobywania gruntów: zrywarki, koparki, ładowarki itp.
- do jednoczesnego wydobywania i przemieszczania gruntów: spycharki, zgarniarki itp.
- do transportu mas ziemnych i gruzu: samochody wywrotki
- do zagęszczania gruntu: walce, ubijaki, płyty wibracyjne
- do odwadniania i zabezpieczania ścian wykopów: pompy, igłofiltr, szalunki systemowe i tradycyjne, grodzice stalowe, ścianki szczelne itp.

4. ŚRODKI TRANSPORTU

4.1. Ogólne wymagania

Ogólne wymagania do środków transportu podano w ST- 00.00.

4.2. Środki transportu do wykonania robót

4.2.1. Transport humusu

Humus należy przemieszczać z zastosowaniem równiarek lub spycharek albo przewozić transportem samochodowym. Wybór środka transportu zależy od odległości, warunków lokalnych i przeznaczenia humusu.

4.2.2. Transport mas ziemnych

Wybór środków transportowych oraz metod transportu powinien być dostosowany do kategorii gruntu (materiału), jego objętości, technologii odspajania i załadunku oraz odległości transportu.

Wydajność środków transportowych powinna być dostosowana do wydajności sprzętu stosowanego do urabiania i wbudowania gruntu.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Ogólne wymagania

5.1.1. Roboty rozbiórkowe

Rozbiórki należy wykonać na szerokości pasa roboczego pod wykonanie wykopów z zakładkami po 50 cm z każdej strony wykopu.

Gruz z rozbiórek należy wywieźć. Wywóz gruzu z rozbiórek obejmuje załadunek, transport z miejsca załadunku do miejsca rozładunku, rozładunek wraz z wszystkimi kosztami zdeponowania. W przypadku korzystania z dróg publicznych przy przewozie urobku Wykonawca zwróci szczególną uwagę na ich dopuszczalne obciążenia eksploatacyjne oraz na zachowanie czystości. Wykonawca stosuje odpowiednie środki dla ochrony dróg publicznych przed nanoszeniem ziemi przez opony własnych środków transportu lub będzie je regularnie oczyszczał.

Wykonawca sam znajdzie miejsce odwozu materiałów rozbiórkowych, nienadających się do wykorzystania i przedstawi Inspektorowi nadzoru umowę w zakresie odbioru materiałów rozbiórkowych z odbiorcą, na czas trwania Umowy.

5.1.2. Zasady prowadzenia robót ziemnych

Wykonawca jest odpowiedzialny za prowadzenie robót zgodnie z wymaganiami obowiązujących norm, WTWOR i postanowieniami Umowy.

W warunkach ruchu ulicznego już w miarę rozkładania wykopów wąskoprzestrzennych, należy przewidzieć przykrycie wykopu pomostami z bali dla przejścia pieszych lub przejazdu.

Wykop powinien być zabezpieczony barierką o wys. 1,10 m, a w nocy oświetlony światłami ostrzegawczymi.

Podczas wykonywania robót ziemnych należy zwrócić szczególną uwagę na bezpieczną odległość (w pionie i w poziomie) od przewodów wodociągowych, gazowych, kanalizacyjnych, kabli energetycznych, telefonicznych itp. W przypadku natrafienia na urządzenia nieoznaczone

wcześniej, nie zinwentaryzowane bądź niewypał, należy miejsce to zabezpieczyć i natychmiast powiadomić Inspektora nadzoru oraz odpowiednie służby i instytucje.

Na głębokościach i w miejscach, w których Dokumentacja Projektowa wskazuje przebieg innego uzbrojenia należy bezwarunkowo odspoić grunt ręcznie. Niezależnie od powyższego w czasie użycia sprzętu mechanicznego, należy prowadzić ciągłą obserwację odspajanego gruntu.

Należy instalować bezpieczne zejścia do wykopów – wejście po drabinie do wykopu powinno być wykonane z chwilą osiągnięcia głębokości większej niż 1,0 m w rozstawie nieprzekraczającym 20,0 m.

5.1.3. Zagrożenia w trakcie robót

W trakcie realizacji zadania należy zwrócić szczególną uwagę na:

- *prowadzenie prac w wykopach, ze względu na możliwość osunięcia się źle zabezpieczonej krawędzi wykopu*
- *prowadzenie prac w rejonie pasów drogowych ulic ze względu na uciążliwości i niebezpieczeństwo związane z ruchem pojazdów i ruchem pieszych*

5.1.4. Zdjęcie warstwy humusu

Warstwa humusu powinna być zdjęta z przeznaczeniem do późniejszego użycia przy odtwarzaniu trawników, rekultywacji itp.

Warstwę humusu należy zdjąć z powierzchni pasa robót ziemnych prowadzonych poza ulicą.

Grubość zdejmowanej warstwy humusu jest zależna od głębokości jego zalegania, potrzeb jego wykorzystania na budowie itp.

5.1.5. Wykopy

Dla potrzeb budowy przewodów wodociągowych należy stosować wykopy ciągłe – wąskoprzestrzenne, o ścianach pionowych umocnionych i rozpartych.

Wykopy należy rozpocząć od strony połączenia z istniejącą siecią oraz od wykopów przeznaczonych na budowę studzienek rewizyjnych.

Odspajanie gruntu w wykopie może być wykonywane ręcznie lub mechanicznie.

Odkład urobku powinien być dokonany tylko po jednej stronie wykopu w odległości, co najmniej 0,60m od krawędzi wykopu.

W czasie wykonywania robót należy przestrzegać wytycznych ochrony podłoża gruntowego nie dopuszczając do naruszenia jego struktury, nadmiernego nawilgocenia lub przemarznięcia.

Roboty można wykonywać mechanicznie do głęb. około 20 cm powyżej dna wykopu, pozostałą część należy wykonać ręcznie i powinna być usunięta bezpośrednio przed ułożeniem przewodów i posadowieniem obiektów. W przypadku przegłębienia wykopów poniżej projektowanego poziomu posadowienia należy porozumieć się z Inspektorem nadzoru celem podjęcia odpowiednich decyzji.

Ręczne wykopy wymagane są też w przypadku zbliżania się do istniejącego uzbrojenia terenu i w tym przypadku wykop należy wykonywać pod nadzorem.

Wykonawca winien uwzględnić w cenie ofertowej wszelkie opłaty za składowanie gruntu, odpadów, śmieci i odpadów niebezpiecznych.

W przypadku wykonywania robót na trasie istniejących rurociągów i przyłączy, należy wykonać wykopy kontrolne w celu dokładnego zlokalizowania trasy i ich układu wysokościowego.

Grunt z wykopu należy wywieźć na wysypisko stałe (całkowita wymiana gruntu).

Wywóz urobku obejmuje załadunek, transport z miejsca załadunku do miejsca rozładunku i rozładunek.

W przypadku korzystania z dróg publicznych przy przewozie urobku Wykonawca zwróci szczególną uwagę na ich dopuszczalne obciążenia eksploatacyjne oraz na zachowanie czystości. Wykonawca zastosuje odpowiednie środki dla ochrony dróg publicznych przed nanoszeniem ziemi przez opony własnych środków transportu lub będzie je regularnie oczyszczał.

5.1.6. Zabezpieczenia ścian wykopów

Na terenach zabudowanych, niezależnie od rodzaju gruntu, wykopy o ścianach pionowych powinny być zabezpieczone przed obsuwaniem ziemi za pomocą obudowy.

Przy wąskich ulicach należy zachować szczególną staranność rozparcia ścian wykopu (poprzez zastosowanie wyprasek) zwłaszcza w pobliżu budynków.

Elementy obudowy ścian wykopów wg normy PN-B-10736:1999. Rozstaw rozparcia lub podparcia powinien być dostosowany do występujących warunków. Należy prowadzić ciągłą kontrolę stanu obudowy, w szczególności rozparcia lub podparcia ścian w stosunku do poziomu terenu, (co najmniej 15 cm ponad poziom terenu). Należy przestrzegać usytuowania koparki w odległości, co najmniej 0,6 m poza klinem odłamu dla każdej kategorii gruntu.

Obudowę należy zakładać stopniowo w miarę pogłębiania wykopu, a w czasie zasyпки i zagęszczania stopniowo rozbrajać.

Umocnienie ścian wykopów musi być zgodne z wymaganiami RMI z dnia 06.02.2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych.

5.1.7. Podsypka pod rurociągi

Wymagane jest podłużne wyprofilowanie dna z zaprojektowanym spadkiem, stanowiące łożysko nośne rury wodociągowej. Ewentualne ubytki w wysokości podłoża należy wyrównywać wyłącznie piaskiem. W celu zwiększenia nośności podsypkę należy zagęścić. Powierzchnia podsypki powinna zapewniać swobodny odpływ wody oraz być ciągła i gładka. Zaleca się, aby górna warstwa podłoża o grub. 0,03-0,05 m pozostała niezagęszczona, co umożliwi osiadanie rury.

5.1.8. Obsypka rurociągów

Użyty materiał i sposób wykonania nie powinien spowodować uszkodzenia ułożonego przewodu i obiektów na przewodzie oraz izolacji wodoszczelnej. Materiałem zasypu w obrębie tej strefy powinien być grunt nieskalisty, bez grudek i kamieni, mineralny, sypki, drobno- lub średnioziarnisty. Materiał ten powinien mieć właściwości materiału na podsypkę i należy go uzyskać poprzez przesianie gruntu przeznaczonego do zasyпки lub poprzez wymianę tego gruntu na piasek. Materiał zasypu powinien być zagęszczony ubijaniem po obu stronach przewodu, ze szczególnym uwzględnieniem wykopu pod złącza.

Najistotniejsze jest zagęszczenie i podbicie gruntu w tzw. pachwinach przewodu. Podbijanie należy wykonać ubijaniem po obu stronach przewodu..

Ze względu na możliwość naruszenia struktury obsypki przy demontażu umocnienia wykopu należy zachować następujący sposób ich wykonania:

- o *obsypkę wykonywać warstwami z jednoczesnym demontażem umocnienia ścian przydennej części wykopu*
- o *zagęszczenie warstwy obsypki należy wykonać po demontażu pasa umocnienia ścian wykopu w jej obrębie*
- o *po zagęszczeniu pierwszej warstwy ułożyć kolejną, zdemontować umocnienie ścian wykopu w jej obrębie, zagęścić itd.*

Obsypkę należy wykonywać z zachowaniem dostępu do dolka montażowego. Dolki montażowe ulegają zasypaniu piaskiem po próbie szczelności złącza danego odcinka.

Po sprawdzeniu ułożenia rurociągu i złącza przez Inspektora nadzoru i po pomyślnej wstępnej próbie szczelności, każde zagłębienie pod złącze należy dokładnie wypełnić materiałem ziarnistym i dokładnie ubić, do uzyskania współczynnika zagęszczenia, jak wierzchnia warstwa podsypki.

Obsypkę rurociągów wykonać z dowiezionego piasku.

5.1.9. Zасыpanie wykopów

Grubość pojedynczej warstwy zagęszczanej jest uzależniona od rodzaju używanego sprzętu do zagęszczenia. Wykonawca sam dobiera sprzęt i jest całkowicie odpowiedzialny za wybranie metody robót w celu prawidłowego zagęszczenia gruntu.

W trakcie robót ziemnych należy dokonywać stałej kontroli wskaźnika zagęszczenia poszczególnych warstw.

Jeżeli badania kontrolne wykażą, że zagęszczenie warstwy jest niewystarczające, Wykonawca winien po spulchnieniu warstwy doprowadzić grunt do wilgotności optymalnej i powtórnie zagęścić.

Wykop zasypywać warstwami wg normy PN-S-02205:1998 każdą warstwę zagęszczając mechanicznie z polewaniem wodą do uzyskania wskaźnika zagęszczenia I_s :

- ♦ *pod jezdnią $I_s=1,00$*
- ♦ *pod zielenicem $I_s=0,97$*

Zасыpkę wykopów należy wykonać do wysokości spodu konstrukcji modernizowanej nawierzchni.

Zасыpanie wykopów liniowych

Do zасыpania wykopów można przystąpić po przeprowadzeniu próby szczelności, sprawdzeniu i zabezpieczeniu wszystkich złączy.

Wykop należy zasypać gruntem piaszczystym. W przypadku pojawienia się w gruntach piaszczystych przewarstwień gruntów spoistych, grunty te należy wymienić na piaszczyste.

Mechaniczne zagęszczanie gruntu można rozpocząć, gdy nad wierzchem rury znajduje się min. 0,30 m obsypki.

Wykop należy zasypać piaskiem średnioziarnistym, który spełnia warunki zawarte w normach technicznych.

5.1.10. Nadmiar gruntu

Nadmiar wydobytego gruntu z wykopu, który nie będzie użyty do zasypania wykopów powinien być wywieziony przez Wykonawcę na wysypisko. Wywóz urobku obejmuje załadunek, transport z miejsca załadunku do miejsca rozładunku i rozładunek. W przypadku korzystania z dróg publicznych przy przewożeniu urobku Wykonawca zwróci szczególną uwagę na ich dopuszczalne obciążenia eksploatacyjne oraz na zachowanie czystości. Wykonawca zastosuje odpowiednie środki dla ochrony dróg publicznych przed nanoszeniem ziemi przez opony własnych środków transportu lub będzie je regularnie oczyszczał.

5.1.11. Kolizje z istniejącym uzbrojeniem podziemnym

Wszystkie napotkane przewody podziemne na trasie wykonywanego wykopu, krzyżujące się lub biegnące równolegle z wykopem należy zabezpieczyć przed uszkodzeniem, a w razie potrzeby powinny być podwieszone w sposób zapewniający ich eksploatację.

W miejscach skrzyżowań z istniejącym uzbrojeniem wykopy należy wykonywać ręcznie z zachowaniem szczególnej ostrożności.

Istniejące przewody przechodzące przez wykop należy zabezpieczyć deskami podwieszonymi za pomocą łańcuchów do belki drewnianej ułożonej nad istniejącym uzbrojeniem na wierzchu wykopu. Kable energetyczne oraz teletechniczne dodatkowo zabezpieczyć rurami ochronnymi dzielonymi.

W przypadku zbliżenia się lub skrzyżowania z liniami energetycznymi napowietrznymi roboty ziemne i montażowe należy wykonywać ręcznie lub ustalić z Zakładem Energetycznym czasookresy wyłączenia linii z pod napięcia.

W rejon istniejących drzew nie należy wprowadzać sprzętu mechanicznego, wykopy prowadzić ręcznie.

W miejscach kolizji z istniejącym gazem zastosować rury ochronne.

W miejscach zbliżeń do istniejących kabli i rurociągów zastosować rury ochronne typu AROT.

5.2. Wymagania szczegółowe

5.2.1. Wykopy

Wykop o ścianach pionowych umocnionych do wykonania wodociągu i przyłączy wodociągowych, w tym:

- wykop mechaniczny z załadunkiem gruntu na środki transportowe
- wykop ręczny (w miejscach skrzyżowań z istniejącym uzbrojeniem podziemnym oraz w strefie przydennej), załadunek gruntu na środki transportowe
- umocnienie ścian wykopu
- wywóz gruntu na składowisko stałe
- zabezpieczenie kolizyjnych kabli, rurociągów i kanałów w trakcie wykonywania robót ziemnych

5.2.2. Podsyпка i obsypka z piasku dla rurociągów

- Podsyпка piaskowa o grubości 0,15 m pod rury wraz z zagęszczeniem.
- Warstwa ochronna zasypu strefy niebezpiecznej ponad wierzch przewodu - 30 cm wraz z zagęszczeniem.
- Zakup i dowóz piasku.

5.2.3. Zasypanie wykopów

Na zasypanie wykopów składa się:

- zasypanie wykopu wraz z zagęszczeniem od wys. 30 cm ponad wierzchem rury do spodu warstwy podbudowy:
  - dowiezionym piaskiem (**całkowita wymiana gruntu w pasie drogowym**),
  - zasypanie gruntem rodzimym na terenach prywatnych (grunt nadający się do zasypania)
- zakup i dowóz piasku

6. KONTROLA, BADANIA I ODBIORY

6.1. Kontrola jakości robót

6.1.1. Ogólne zasady

Ogólne zasady kontroli jakości robót zawarte są w ST- 00.00.

Kontrola robót zgodnie z PN-B-10736:1999 Roboty ziemne. Wykopy otwarte dla przewodów wodociągowych i kanalizacyjnych. Warunki techniczne wykonania

6.1.2. Tolerancje wymiarowe

- szerokość dna wykopu nie może różnić się od projektowanej o więcej niż 0 ± 5 cm
- spadek podłużny dna sprawdzony przez pomiar niwelatorem rzędnych wysokościowych nie może dawać różnic w stosunku do rzędnych projektowanych o więcej niż - 3 cm lub + 1 cm
- wskaźnik zagęszczenia zasyпки wykopów musi być zgodny z wymogami niniejszej ST.

Tolerancja dla rzędnych dna wykopu nie powinna przekraczać:

- ± 3 cm dla gruntów zwięzłych
- ± 5 cm dla gruntów wymagających wzmocnienia

6.1.3. Roboty ziemne

Sprawdzenie polega na kontrolowaniu zgodności z wymaganiami określonymi w niniejszej ST oraz Dokumentacji Projektowej. W czasie kontroli szczególną uwagę należy zwrócić na:

- sprawdzenie wytyczenia osi przewodu
- zapewnienie stateczności ścian wykopów
- sprawdzenie jakości umocnienia
- odwodnienie wykopów w czasie wykonywania robót i po ich zakończeniu
- dokładność wykonania wykopów
- sprawdzenie zabezpieczenia innych przewodów w wykopie
- zagęszczenie zasypanego wykopu

6.2. Kontrola jakości materiałów i wyrobów

Ogólne zasady kontroli jakości materiałów i wyrobów zawarte są w ST- 00.00.

6.3. Badania i pomiary

6.3.1. Ogólne zasady

Ogólne zasady badań i pomiarów zawarte są w ST- 00.00.

6.3.2. Roboty ziemne

Zakres badań i pomiarów:

- pomiar szerokości dna
- pomiar spadku podłużnego dna – pomiar rzędnych niwelatorem
- badanie zagęszczenia gruntu: wskaźnik zagęszczenia określać dla każdej ułożonej warstwy
- badania wykopów otwartych obejmują badania materiałów i elementów obudowy, zabezpieczenia wykopów przed zalaniem wodą z opadów atmosferycznych, zachowanie warunków bezpieczeństwa pracy, a ponadto obejmują sprawdzenie metod wykonania wykopu
- badania podłoża naturalnego przeprowadza się dla stwierdzenia czy grunt podłoża stanowi nienaruszony rodzimy grunt sypki, ma naturalną wilgotność, nie został podebrany, jest zgodny z określonymi warunkami w Dokumentacji Projektowej i odpowiada wymaganiom normy PN-B-02481:1998
- badania podłoża wzmocnionego przeprowadza się przez oględziny zewnętrzne i obmiar, przy czym grubość podłoża należy wykonać w trzech wybranych miejscach badanego odcinka podłoża z dokładnością do 1 cm. Badanie to obejmuje ponadto usytuowanie podłoża w planie, rzędne podłoża i głębokość ułożenia podłoża.
- badania zasypu przewodu sprowadza się do badania warstwy ochronnej zasypu, zasypu przewodu do powierzchni terenu
- badania nasypu stałego sprowadza się do badania zagęszczenia gruntu nasypowego wg BN-77/8931-12, wilgotności zagęszczonego gruntu.

6.4. Działania związane z odbiorem robót

Ogólne zasady odbioru robót podano w ST- 00.00 Wymagania ogólne.

Odbiorowi podlega ilość i jakość wykonanego odwodnionego wykopu, zasypu.

7. PRZEDMIAR I OBMIAR ROBÓT

Przedmiar i obmiar robót nie występują.

8. ODBIÓR ROBÓT BUDOWLANYCH

8.1. Wymagania ogólne

Wymagania ogólne dotyczące odbioru Robót określa ST- 00.00.

8.2. Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu

Odbiorowi robót zanikających i ulegających zakryciu podlegają:

(a) ilość i jakość wykonanych robót ziemnych (wykopu, obudowy, zabezpieczenia przed zalaniem wodą, ilość przemieszczania i transportu gruntu z wykopu, zabezpieczenie istniejącego uzbrojenia)

(b) warstwy zasypowe z zagęszczeniem

(c) odwodnienie wykopów

9. ROZLICZENIE PRAC

Wynagrodzeniem za wykonane roboty będzie wartość ryczałtowa podana przez Wykonawcę i przyjęta przez Zamawiającego w dokumentach umowy, zgodnie z punktem 9 ST- 00.00 Wymagania ogólne.

Koszty związane ze spełnieniem wymagań opisanych w p.1.4 należy uwzględnić w wynagrodzeniu ryczałtowym.

10. DOKUMENTY ODNIESIENIA

10.1. Normy

PN-EN 13043:2004 Kruszywa do mieszanek bitumicznych i powierzchniowych utrwaleń stosowanych na drogach, lotniskach i innych powierzchniach przeznaczonych do ruchu

PN-B-10736:1999 Roboty ziemne -- Wykopy otwarte dla przewodów wodociągowych i kanalizacyjnych -- Warunki techniczne wykonania

PN-EN 1997-1:2008 Eurokod 7 -- Projektowanie geotechniczne -- Część 1: Zasady ogólne

PN-B-02481:1998 Geotechnika -- Terminologia podstawowa, symbole literowe i jednostki miar

PN-S-02205:1998 Drogi samochodowe -- Roboty ziemne -- Wymagania i badania

BN-77/8931-12 Oznaczanie wskaźnika zagęszczenia gruntu

BN-83/8836-02 Przewody podziemne. Roboty ziemne. Wymagania i badania przy odbiorze

10.2. Inne

(1) Warunki Techniczne Wykonania i Odbioru Robót Budowlano-Montażowych (np. wydawnictwo Verlag Dashofer Sp. z o.o. Warszawa)

(2) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 06.02.2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. z 2003 r. nr 47 poz. 401)